

A young girl with brown hair in a bun, wearing a white dress and a brown bag, stands on a city street. She is holding a long, colorful streamer in her left hand and a small object in her right hand. The background shows a city street with buildings and a playground.

HET GETAL DER ZOTTEN IS ONEINDIG

KERK, OVERHEID EN CARNAVAL
VAN NIEUWE NAAR MODERNE TIJD

ANDRÉ VAN VOORST

Het getal der zotten is oneindig

Het getal der zotten is oneindig

Kerk, overheid en carnaval van nieuwe naar moderne tijd

ANDRÉ VAN VOORST

Hilversum
Verloren
2026

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door financiële steun van Het Cultuurfonds. Het aantal mensen dat meewerkte aan de *crowdfunding* van Het Cultuurfonds was groot. De schrijver wil hen, geheel in de geest van carnaval, uitbundig bedanken.

Afbeelding op het omslag: Bert van Voorst, Tilburg.

© 2026 André van Voorst
Uitgeverij Verloren bv
Torenlaan 25
1211 JA Hilversum
www.verloren.nl

ISBN 9789464552171

Omslagontwerp: WarmGrijs/Robert Koopman, Hilversum
Opmaak: Rombus/Patricia Harsevoort, Hilversum

*This publication has been produced in accordance with the EU Deforestation Regulation (EUDR).
No part of this publication may be reproduced in any form, including use for text and datamining,
without written permission from the publisher.*

Inhoud

Introductie	7
Geliefd en verguisd	11
Twee visies	21
INTERVIEW ‘Wij hebben maar één jong leven’	32
De nar verguisd	38
Verboden te lachen	45
De gevaarlijke dagen van het jaar	51
Na de oorlog	66
INTERVIEW ‘Cultuur is geen dictatuur’	76
‘God spare Tilburg’	80
Deo gratias	98
Een kleine revolutie	113
INTERVIEW ‘Ons geloof thuis was RK- <i>light</i> ’	124
FOTOOVERSLAG BERT VAN VOORST Het getal der zotten	129
Literatuur	158
Illustratieverantwoording	184
Register	185

Introductie

Staat bij de machtigste vorsten iemand wel zo in aanzien als de hofnar? Sommigen willen geen hap eten of geen voet verzetten zonder hun nar, ja kunnen het geen uur zonder zijn gezelschap uithouden.¹

ERASMUS VAN ROTTERDAM (CA. 1467-1536)

De zothed, trouwe metgezel van de mens door de eeuwen heen. Nooit absent, hoewel zijn verschijningsvorm door de eeuwen heen met ieder tijdvak veranderde. De Romein Seneca beschreef in de eerste eeuw hoe rijke burgers daartoe geschikte slaven trainden tot zotte paljassen die hun meesters aan het lachen moesten maken:

Sommige mensen schaffen juist voor dat doel slavenjongens aan die bijdehand zijn en schaven dan aan dat brutale gedrag. Ja, ze laten dat oefenen, zodat die slavenjongens erin bedreven raken een stroom van harde grappen te lanceren. En dat noemen we allemaal niet ‘beledigend’ maar ‘scherp’ en ‘raak’.²

Populair in de theaters van Rome was Maccus, een boerenpummel met duivelse trekjes. Zijn middeleeuwse nakomeling was de nar, de zot die met voortdurende gein en ongein het publiek trachtte te ontregelen. Narren kwamen niet alleen aan het hof voor, ook Thomas More, de beroemde humanist en tijdgenoot van Erasmus, had een nar in vaste dienst. De ‘sinnekens’ waren aan de nar verwant. Op het toneel probeerden deze grimmig-grappige zotten het publiek te verleiden tot verboden gedrag. Het publiek kwam liever niet te dicht bij hen in de buurt, daarvoor boezemden zij toch te veel angst in. Dat wist ook Dirc Potter, de schrijver-diplomaat. In een vijftiende-eeuws traktaat beschreef hij de zotten als echte onmenssen waarvoor je op moest passen. Potter vertel-

1 Erasmus, *Lof der Zothed* (Amsterdam/Brussel 1971) 123.

2 Seneca, *Levenskunst. Filosofische essays over leven en dood* (Amsterdam 2018) 91 en 92.

de hoe Aristoteles en Alexander de Grote onderweg in Macedonië een zot ontmoetten, zittend op een steen. De onverschillige zot wilde niet aan de kant gaan, waarop de bewakers van Alexander er meteen op los dreigden te slaan. Aristoteles hield hen echter tegen en waarschuwde: 'Het is een sot ende gheen minsche.'³

Aan de Europese hoven verdween de nar in de achttiende eeuw, maar dat wil niet zeggen dat de zothed de mensheid helemaal in de steek liet. Integendeel: eeuwig jong bleef hij bij ons, overleefde de eeuwen, zonder veel van karakter te veranderen. Nog altijd verlicht hij ons bestaan, dat zonder hem vreugdeloos zou verdorren. Maar anderzijds doet de deugniet zijn uiterste best onze vreugde in de richting te duwen van chaos, hysterie en gekte. De verrukkelijke dwaasheid heeft een beangstigend trekje.

Slechts één keer per jaar, tijdens carnaval, mag de zothed zijn gang gaan. Drie dagen lang hangen alle boemelaars, nachtbrakers, lichtmissen en andere feestbeesten in zijn armen. Maar na deze dagen beseffen de carnavalsvierders dat zij er beter aan doen hem terug te jagen in het hol waar hij thuishoort. In de jaren 1940 gaf J. Weremeus Buning voor *Elsevier Weekblad* een treffende beschrijving van de Januskop van de zothed. Tijdens een bezoek aan Den Bosch schreef hij:

Want dit is nu, op de markt van Den Bosch, het volk, dat feest viert en danst in kringen en slingers en dooreengevlochten kransen en slierten van koningen en koninginnen met bordpapieren kronen op, en zotten en kinderen en bonte zigeunervrouwen en kleine gekken van vier jaar met een smeer verf op de wang, en kozakken, en lelijke dikke wijven en mooie meisjes in dunne rose. Ge wordt (...) een beetje bang voor deze danswoede ...⁴

In dit boek staan carnaval en zothed in het middelpunt. Het is zeker niet het eerste boek over dit onderwerp en het zal ook niet het laatste zijn. De zothed is dol op aandacht. Dichters, romanschrijvers en een lange rij wetenschappers hebben zich met het thema beziggehouden. Lang domineerde Herman Pleij het wetenschappelijke debat over de betekenis van carnaval. Pleij zag in carnaval een omkering van maatschappelijke en religieuze normen en waarden.⁵ Drie dagen lang mocht de wereld op zijn kop worden gezet. Carnaval had met andere woorden

3 Dirc Potter, *Dat bouck der bloemen*; vijftiende-eeuws handschrift. Geciteerd in: H. Pleij, 'De zot als maatschappelijk houvast in de overgang van middeleeuwen naar moderne tijd', in: *Groniek* 109 (1990).

4 J. Weremeus Buning, *Elsevier Weekblad*, 14-2-1948.

5 Herman Pleij, *Het gilde van de Blauwe Schuit. Literatuur, volksfeest en burgermoraal in de late middeleeuwen* (Amsterdam 1983).

een ‘ventielfunctie’.⁶ Zingend, drinkend en hossend konden burgers lucht geven aan alle onzekerheden die het leven met zich meebracht.

In 2022 koos promovenda Rosanne Versendaal in haar proefschrift een standpunt over carnaval dat afweek van dat van Herman Pleij.⁷ Volgens Versendaal had carnaval een diepe, religieuze achtergrond. Dat de zothed zijn gang kon gaan in deze drie dagen werd volgens Versendaal gelegitimeerd door de Bijbel zelf.

Pleij en Versendaal zijn het erover eens dat het moderne carnaval geen directe voortzetting is van een oeroude traditie. Hoewel een carnavaleske zothed al in de middeleeuwen werd gecelebreerd, was carnaval in de huidige vorm onbekend. Ons carnaval is een moderne constructie, die zich laaft aan volkse feesten van het voorgeslacht en die zich naar eigen behoeften aanpast en aanvult met nieuwe elementen.

Carnaval is bovendien minder katholiek dan het lijkt. Doorgaans kreeg het zottenfeest van de kerk meer tegenwerking dan medewerking. Op zijn best wilde de kerk carnaval gedogen, hoewel de mate waarin dat gebeurde van plaats tot plaats verschilde: terwijl in sommige plaatsen de clerus het carnaval liet gaan zoals het ging, werd carnaval elders zelotisch tegengewerkt. In 1847 herintroduceerde bijvoorbeeld de razend populaire pater Bernard Hafkenscheid het veertigurengebed. Het was een soort estafette waarbij alle parochianen volgens een rooster beurtelings enkele uren vroom in de kerk kwamen bidden.⁸ Zo konden de gelovigen goedmaken wat Jezus met het beledigende carnaval werd aangedaan. Hafkenscheid zag het als een mooie bijvangst dat dankzij zijn gebed grote groepen Tilburgers braaf bezig werden gehouden en geen tijd hadden om het vermaledijde carnaval te bezoeken.

Lange tijd werd de kerk in haar afkeer van carnaval ondersteund door stedelijke overheden. Voor de burgerlijke bestuurders, vrijwel zonder uitzondering leden van de elite, gold carnaval als een boertig feest waarin de lagere klassen hun slechtste kant lieten zien. Angst heerste dat vermeende slemppartijen van het ‘grauw’ zouden uitlopen in losbandige onlusten met verkrachtingen, plunderingen en vechtpartijen waarbij bloed vloeide. De angst van de elite ging hand in hand met een moreel besef dat zij een taak had om de lagere bevolkingsgroepen op te voeden

6 De term ‘Ventilsitte’ werd in 1902 gemunt door de Duitse etnoloog Heinrich Schurtz.

7 R.M. Versendaal, *‘Le mandement joyeux et la culture joyeuse en France et dans les anciens Pays-Bas XVe-XVIIe siècles’* (promotieonderzoek, Utrecht 2022).

8 De eucharistie is het sacrament waarin Jezus in de gedaante van brood en wijn aanwezig werd geacht. In het hoofdstuk ‘Geliefd en verguisd’ zullen we zien dat het veertigurengebed al in de zestiende eeuw door de Jezuïeten werd gebruikt in de bestrijding van het carnaval.

tot betere burgers. Dit beschavingsoffensief werd krachtig ondersteund door de kerk, en de effecten ervan zouden tot in de negentiende en zelfs twintigste eeuw nadreunen. In die periode kwam uit onverwachte hoek steun voor het beschavingsoffensief. Socialisten waren sterk gekant tegen het drankmisbruik onder het proletariaat. Zij zagen juist tijdens carnaval de negatieve gevolgen van alcohol voor geest en lichaam. Een socialistisch blad schreef in 1895:

Wat wordt de carnaval hier afschuwelijk gevierd! O, als men bedenkt, dat men het karakter en het peil van beschaving kan afmeten naar de zaken waarin iemand genoegens schept, wat zijn dan velen reeds jammerlijk diep gezonken in den afgrijselijken poel waarheen de armoede, dus het kapitalisme, het grootste deel van het volk drijft. (...) Ik walg nog als ik denk aan de toonelen welke ik, vooral maandag, heb zien afspelen. Waren dat menschen, denkende wezens, die gedaanten, welke in vuile, vieze lompen gehuld langs de modderige straten dweilden, zwaaiende en schreeuwende als bezetenen?⁹

Voor een socialistisch blad harde, weinig empathische woorden. Pas gaandeweg de twintigste eeuw kreeg carnaval als volksfeest meer begrip, niet alleen van religieuze, maar ook van bestuurlijke zijde. Van Maastricht tot Den Bosch gaven gemeentelijke bestuurders het volksfeest meer ruimte, hoewel de verschillen van plaats tot plaats groot waren. We zullen zien dat in Tilburg het verzet van het college van B en W langer standhield dan in enig andere plaats. Pas in 1965 zou het bestuur overstag gaan en het openbare carnaval toestaan. Tot die tijd moesten de Tilburgers in de kroeg of aan de eettafel in de huiskamer hun carnaval vieren, als de avond viel, haast stiekem, achter de gordijnen.

9 'Nieuws uit het Zuiden', in: *De volkstribuun; orgaan der volkspartij in de zuidelijke provinciën* 5/22 (3-3-1895).

Geliefd en verguisd

*De christelijke godsdienst is in zekere mate verwant met een bepaald soort dwaasheid, maar heeft heel weinig overeenkomsten met de wijsheid.*¹

ERASMUS VAN ROTTERDAM (CA. 1467-1536)

Zoekend naar de oorsprong van carnaval voelen we ons een negentiende-eeuwse ontdekker, speurend naar wat op oude kaarten staat vermeld als ‘terra incognita’. We tasten in het duister. Een enkele auteur gaat ver terug in het verleden en meent al in de Romeinse tijd de contouren te ontwaren van een vroege vorm van carnaval. Veiliger lijkt het om niet verder terug te gaan dan de Europese middeleeuwen.

In middeleeuws Nederland vierden boeren en burgers de hele winter door feesten die de donkere, koude periode moesten doen vergeten. In de loop van de alles opslokkende tijd zijn deze volkse feesten soms geheel verdwenen, soms ook werd de viering verplaatst, gewoon van de ene maand naar de andere. De middeleeuwse kerk zorgde er bijvoorbeeld voor dat een oud, heidens vruchtbaarheidsfeest, de ‘vastelavond’, een nieuw plekje kreeg kort vóór de christelijke vastenperiode en Pasen. Op die manier smolten heidense en christelijke feestdagen samen tot iets nieuws. Syncretisme wordt dit systeem van inkapselen genoemd. De kerk had baat bij dit verschuiven van data: de vastenperiode was in het vervolg een tijd waarin men boete kon doen voor het mateloze eten en drinken waar het vruchtbaarheidsfeest traditioneel mee gepaard was gegaan.²

Een ander voorbeeld van een muterend volksfeest is ons Sinterklaas. De figuur van de goedheiligman is gebaseerd op een vierde-eeuwse bisschop uit Klein-Azië, die in de zesde eeuw heilig werd verklaard. Nicolaas stond bekend om goede daden, zoals het naar binnen gooien van geschenken bij de armste mensen. Sinterklaas werd gaandeweg een kinderfeest dat

¹ Erasmus, *Lof der Zotheid*, 309.

² Gesprek met Piet Winkelaar, IJsselstein 23-10-2013. Zie verder: Piet Winkelaar, *Syncretisme. Over versmeltingen van mythen in cultuur en religie* (Amsterdam 2011).

zichzelf in de loop van de eeuwen steeds opnieuw uitvond. Dat zien we aan de verschijning van Zwarte Piet, de metgezel van Sinterklaas. Van een oeroude traditie is geen sprake. Zwarte Piet werd in de negentiende eeuw bedacht door een schoolmeester, Jan Schenkman. Oorspronkelijk donker van uiterlijk en gewapend met een roede jaagde hij kinderen schrik aan. Gaandeweg veranderde Piet regelmatig van karakter. In 1935 vergezelden witte 'Zwarte' Pieten de goedheiligman bij zijn aankomst in Amsterdam.³ Een decennium later was Piet toch weer zwart, om aan het einde van de eeuw in de regenboogpiet te veranderen. Ondertussen was van kinderschrik geen sprake meer. Angst aanjagen was uit de tijd en Piet veranderde in een goedgekind kindervriend. Hoe 'Zwarte Piet' zich in de toekomst verder ontwikkelt, weten we natuurlijk niet. En dat geldt ook voor Sint-Nicolaas, niemand heeft enig idee welke bezwaren over honderd jaar door een of andere gegriefde bevolkingsgroep tegen hem in stelling zullen worden gebracht.

De winterse feesten moeten we zien in het licht van extreme bestaansonzekerheid. Het leven was vooral in de lange winters zwaar en geen wonder dat iedere gelegenheid werd aangegrepen om iets te vieren. Dat 'iets' was bijvoorbeeld het lengen van de dagen rond het lichtfeest, kerstmis. De winterzonnewende betekende de komst van iets nieuws, hoe pril ook. De middeleeuwer ervoer de wende bijna lijfelijk. Langzaam gaf de zon meer warmte en de dagen werden langer met een tempo van drie tot vijf minuten per dag. Over niet al te veel tijd konden de boeren het veld op om te ploegen, te zaaien, te oogsten. Niet langer hoefde dan geteerd te worden op de wintervoorraad, maar kon het bedervende voedsel ingewisseld worden voor verse groente en vlees zonder verdacht luchtje.

Vieren en vasten

Middeleeuwse boeren markeerden het lengen van de dagen met het feest van vastelavond, dat pas later het etiket 'carnaval' opgeplakt kreeg. Het woord 'vastel' zou teruggaan op 'fazel', onzinnige leuterpraat, maar kan ook verwijzen naar vruchtbaarheid en voortplanting. Met het vastelavondfeest werd een vruchtbaar landbouwseizoen afgesmeekt. We zagen al dat de christelijke kerk zich ontfermde over dit heidense overblijfsel en het verschoof naar de tijd kort voor de vastenperiode. Nog

³ In 1965 had Sinterklaas opnieuw twee witte Pieten in zijn gezelschap. Het katholieke tijdschrift *De Engelbewaarder* publiceerde in 1927 een foto waarop Sinterklaas samen met een witte Piet een gezin verrast met cadeautjes.

In katholieke kringen bestond het gebruik om de dag voor de vastenperiode een askruisje te halen. Tot Pasen was de gelovige verplicht zich in te houden met eten. Van kinderen werd verwacht dat zij hun snoep bewaarden in een speciaal vasten-trommeltje. In middeleeuwse kerken schermde een 'hongerdoek', als teken van soberheid, het altaar af van de gelovigen.

eenmaal, zo oordeelde de kerk, mochten de gelovigen onstuimig uit de band springen, om zich daarna devoot over te geven aan de strenge regels van de louterende vastenperiode.

De vastentijd begon op Aswoensdag of Asdag, een zevende-eeuwse traditie om zondaars kortstondig buiten de gemeenschap te plaatsen door hen met gewijde as te bestrooien. Vanaf de tiende eeuw kwam geleidelijk het gebruik in zwang om alle gelovigen boete te laten doen door middel van een askruisje. Tijdens de mis bekruste de priester het voorhoofd van de gelovige met as, afkomstig van de verbrande palmtakken van Palm-

zondag. Met een korte formule was de symbolische boetedoening een feit: ‘Gedenk, o mens, dat gij van stof zijt en tot stof zult wederkeren.’⁴

De vastenperiode duurde veertig dagen en eindigde in de Goede Week, de week voor Pasen. Van hun priester hoorden de mensen dat het Nieuwe Testament vol stond met symbolische getallen en dat het getal veertig ook een symbolische betekenis had: Jezus bracht immers veertig dagen in de woestijn door om de duivel te weerstaan. Al die dagen at hij geen hap.⁵

Tijdens de vastentijd kon de gelovige zich fysiek en geestelijk zuiveren. Gemakkelijk was dat niet voor de zondige mens, en de kerk begreep dat duivels goed. Keer op keer, in talloze preken en evenvele gebedenboeken, werd de gelovige op het hart gedrukt hoe zwaar de schuld drukte op de schouders van elk armzalig mens. Een twintigste-eeuws voorbeeld uit een handboek voor katholieke moeders:

De grootste vijand van ’s mensen zaligheid, die hem overal vergezelt en aan wiens aanvallen hij onophoudelijk blootstaat, is de boze begeerlijkheid, die uit de zonde voortkomt en tot de zonde voert. (...) Deze vijand moet voortdurend door den christen bestreden worden; en een van de machtigste wapenen, welke hem in de strijd ten dienste staan, is de versterking. De versterving is een plicht van den christenmens.⁶

De gelovige had het niet gemakkelijk, maar met ‘versterven’, het afzien van de maaltijd, kon hij de duivel op veilige afstand houden. Gelukkig legde het handboek uit hoe je het moest doen, dat versterven:

Vasten is slechts éénmaal per dag gebruiken een volle maaltijd en bovendien ’s morgens en ’s avonds zich onthouden van vlees en niet meer gebruiken dan twee derde van wat men gewoon is te nemen. Vasten moet hij, die zijn één en twintigste jaar voleind heeft en zijn zestigste jaar nog niet is ingetreden.⁷

Wie trouw zijn askruisje haalde en volgens de regels vastte, zou op de goede weg zijn naar het ‘Rijk van God’. Nog tot ver in de twintigste eeuw kregen schoolkinderen op Aswoensdag een kaart van de pastoor waarop ze tijdens de vastentijd elke dag konden aankruisen dat ze de mis bezocht hadden. Wie de kaart bewust verkeerd invulde, liep het risico in het ‘Rijk van Satan’ terecht te komen. Kerkvader Augustinus had de

4 Gen. 3:19. Stof staat voor iets vergankelijks en aards. Ter vergelijking Gen. 18:27: ‘Abraham antwoordde: “Ik heb mij verstout tot de Here te spreken, hoewel ik stof en as ben.”’

5 Matteüs 4:1-11.

6 F.A.W. Ahout, *Handboek voor de Katholieke Moeder* (Alkmaar 1950) xxix-xxx.

7 Idem, 30.

Van zonnewende naar opstanding		
Winter-zonnewende	Ca. 21 december	Kortste dag van het jaar.
Kerst	25 en 26 december	Viering van de geboorte van Christus.
Drie-koningen	6 januari	Licht- en vruchtbaarheidsfeest met carnavaleske elementen. Viering van het bezoek van drie wijzen uit het oosten aan Bethlehem. ⁸
Vastenavond (vastelavond)	Datum verschuift door maankalender.	Feest dat voorafgaat aan de vastenperiode. Kreeg later de naam carnaval.
Aswoensdag	Idem	Begin van de vastentijd van veertig dagen.
Vasten	Idem	Periode van veertig dagen waarin gelovigen zich grotendeels onthouden van voedsel en drinken. De vastentijd valt tussen Aswoensdag en de zaterdag vóór Pasen.
Palmpasen	Idem	Laatste zondag van de vastenperiode en de eerste dag van de Goede Week. Herinnert aan de intocht van Christus in Jeruzalem.
Goede Week	Idem	Laatste zeven dagen van de vastentijd. Herdenking van het lijden, sterven en verrijzen van Christus.
Witte Donderdag	Donderdag voor Pasen.	Herdenking van het Laatste Avondmaal van Christus met zijn discipelen.
Goede Vrijdag	Twee dagen voor Pasen	Herdenking van de kruisiging door de Romeinen van Christus.
Pasen	Datum verschuift door maankalender.	Viering van de wederopstanding van Christus.

hemel en de hel in zijn tweestatenleer beschreven en hij was duidelijk: wie de weg naar het ‘Rijk van Satan’ insloeg, was reddeloos verloren. Ondanks die waarschuwing waagden zelfs de braafste kinderen het er soms op en smokkelden met het aantal bezochte missen onder het motto: ‘Als de pastoor het maar niet ziet, met Onze Lieve Heer speel ik het wel klaar.’ Een kruisje te veel was zo gezet.

Gelukkig was het de gelovigen kort voor het begin van Aswoensdag toegestaan om tijdens de vastelavond kortstondig te genieten van alles wat verleidelijk, vergankelijk of dolzinnig was. De kerkleiders begrepen dat het gemakkelijker was de teugels even te laten vieren vóór de

8 Het Nieuwe Testament geeft nauwelijks informatie over de wijzen uit het oosten. Ze worden vermeld in het boek Mattheüs. Hun namen (Caspar, Melchior en Balthasar) vinden we nergens. In de boeken van Marcus, Lukas en Johannes komen de drie wijzen helemaal niet voor. Waren zij koningen? Alleen in een psalm (72:10, 11) lezen we dat enkele koningen geschenken naar Bethlehem brachten.

De zothed is een trouwe vriend van de mens door de eeuwen heen. Vooral tijdens het carnavalsfeest verlicht hij ons bestaan, hoewel de deugniet gelijktijdig zijn best doet onze vreugde in de richting van chaos te duwen. De verrukkelijke dwaasheid heeft een beangstigend trekje. Kerk en stedelijke overheden namen daarom in het verleden een tweeslachtige houding in ten aanzien van carnaval. Vaak kreeg het zottenfeest meer tegenwerking dan medewerking. Op zijn best wilden kerk én overheid het carnaval gedogen, maar de verschillen waren lokaal groot: terwijl de clerus het carnaval in één plaats liet gaan zoals het ging, werd het elders zelotisch tegengewerkt. Pas rond 1900 ontving carnaval meer begrip van kerk en overheid. Het volksfeest kreeg meer ruimte, hoewel de verschillen van plaats tot plaats groot bleven. In Tilburg hield het verzet het langst stand. Pas in 1965 stond het Tilburgse bestuur het openbare carnaval toe. Tot die tijd moesten de Tilburgers in de kroeg of in de huiskamer hun carnaval vieren, als de avond viel, haast stiekem, achter de gordijnen.

André van Voorst (1953) studeerde geschiedenis aan de Vrije Universiteit. Hij houdt zich momenteel bezig met het schrijven van historische artikelen voor diverse tijdschriften. In 2023 publiceerde hij bij Uitgeverij Verloren een boek over de katholieke traditie om ongedoopte kinderen 'achter de heg' te begraven, in ongewijde aarde.

Bert van Voorst (1953) legt zich als fotograaf toe op langlopende projecten. Een voorbeeld hiervan is het project 'Honderd maal zwart-wit', een serie kunstenaarsportretten die in het Museumkwartier in Tilburg ontstond. In 2025 werd een grote solotentoonstelling met 125 portretten van zeventienjarigen georganiseerd in Galerie NS16 in Tilburg.

